

Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού
ΙΖ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΑΙΓΩΝ

Βασιλικοί Παιδες

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα
για μαθητές Δ'-ΣΤ' τάξης Δημοτικού Σχολείου και Γυμνασίου

Βιβλίο για τον Μαθητή

Υπεύθυνος Προγράμματος

Ιωάννης Γραικός
Αρχαιολόγος

Κείμενα - Σχεδιασμός Προγράμματος

Φωτεινή Βακρατσά
Αρχαιολόγος- Μουσειολόγος

Εικονογράφηση

Τερψιχόρη Ξανθοπούλου
Ζωγράφος

Κατασκευές

Γεώργιος Κωνσταντινόπουλος
Αρχιτεχνίτης

Καλλ. Επιμέλεια - Επεξεργασία

Βασιλική Αλτιντζή

Εκτύπωση

Άγγελος ΑΘ. Αλτιντζής

ISBN 978-960-86162-8-8

Καλώς ήρθατε στον **Αρχαιολογικό Χώρο των Αιγών**. Το πρόγραμμα που θα παρακολουθήσετε αφορά στους **Βασιλικούς Παιδες**, μια ξεχωριστή ομάδα νέων της Αρχαίας Μακεδονίας, που επιλέγονταν, μεταξύ πολλών, για να υπηρετούν και να συντροφεύουν τον βασιλιά. Προέρχονταν από πλούσιες οικογένειες της Μακεδονίας. Καθήκον τους ήταν να μένουν στο παλάτι, να συνοδεύουν τον διάδοχο του θρόνου στις καθημερινές του δραστηριότητες, όπως ήταν η εκπαίδευση και το κυνήγι, αλλά και να συμπορεύονται μαζί του στη μάχη. Τον προστάτευαν ακόμα και την ώρα που κοιμόταν. Όταν μεγάλωναν, εντάσσονταν πλέον στην ομάδα των *εταίρων*, των συντρόφων δηλαδή και συμπολεμιστών του βασιλιά.

Οι δραστηριότητες στις οποίες θα πάρετε μέρος έχουν σχέση με συγκεκριμένες πτυχές της ζωής των βασιλικών παιδων, όπως:

- ✓ η εκπαίδευσή τους
- ✓ ο ελεύθερος χρόνος τους
- ✓ η πολεμική τους εξάρτηση
- ✓ ο τρόπος κατασκευής των ενδυμάτων τους
- ✓ η ενδυμασία τους

Εφόσον έχει γίνει η ενημέρωσή σας από τον/την εκπαιδευτικό στο σχολείο και έχετε ήδη επισκεφτεί το Μουσείο των Βασιλικών Τάφων, έφτασε η ώρα να ασχοληθείτε με τις δραστηριότητες εκείνες που επιλέξατε. Σε περίπτωση που ο χρόνος δεν είναι αρκετός, μπορείτε να ολοκληρώσετε τις υπόλοιπες δραστηριότητες σε μια νέα επίσκεψή σας στο χώρο.

Δραστηριότητα 1η

«Αλήθεια, τι βλέπω;»

Αφού χωριστείτε σε ομάδες των 5-6 ατόμων προσπαθήστε να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις, μελετώντας προσεκτικά τη ζωγραφική παράσταση από την πρόσοψη του τάφου του Φιλίππου Β', που βρίσκεται στον τοίχο της αίθουσας.

☐ Τι νομίζετε ότι δείχνει;

.....

.....

.....

.....

☐ Η σκηνή εκτυλίσσεται σε κλειστό χώρο ή έξω στη φύση; Τι σας κάνει να το πιστεύετε αυτό;

.....

.....

.....

☐ Πόσους ανθρώπους βλέπετε στην εικόνα; Είναι νέοι ή ηλικιωμένοι; Τι φορούν;

.....

.....

☐ Ξεχωρίζετε κάποια μορφή; Τι το ιδιαίτερο παρατηρείτε; Είναι κανείς στεφανωμένος;

☐ Είναι όλοι πεζοί;

☐ Εκτός από ανθρώπους τι άλλο βλέπετε;

☐ Υπάρχουν καθόλου άγρια θηρία; Μπορείτε να τα αναγνωρίσετε;

Μόλις η ομάδα σας ολοκληρώσει την έρευνά της, συζητήστε τις εντυπώσεις σας με τις υπόλοιπες ομάδες για να διαπιστώσετε αν τελικά συμφωνείτε.

Στην αίθουσα υπάρχει η εικόνα ενός Μακεδόνα στρατιώτη. Φέρει τον πολεμικό εξοπλισμό του και είναι έτοιμος να φύγει για τη μάχη.

Χωριστείτε σε ομάδες των 5-6 ατόμων.

Σας δίνονται καρτέλες που αναγράφουν τις ονομασίες των όπλων που θα χρησιμοποιήσει ο στρατιώτης μας. Μπορείτε να τα δείτε και στην αναπαράσταση. Σας δίνεται επίσης και μια ομάδα καρτελών που περιέχουν την περιγραφή του κάθε όπλου. Προσπαθήστε να ταυτίσετε τις ονομασίες των όπλων με τη σωστή περιγραφή.

Προσοχή! Δύο καρτέλες με περιγραφή όπλων είναι περιττές.

Στο τέλος διασταυρώστε τις απαντήσεις σας για να βεβαιωθείτε ότι η ταύτιση είναι σωστή.

Δραστηριότητα 3η

«Μαθαίνω να υφαίνω»

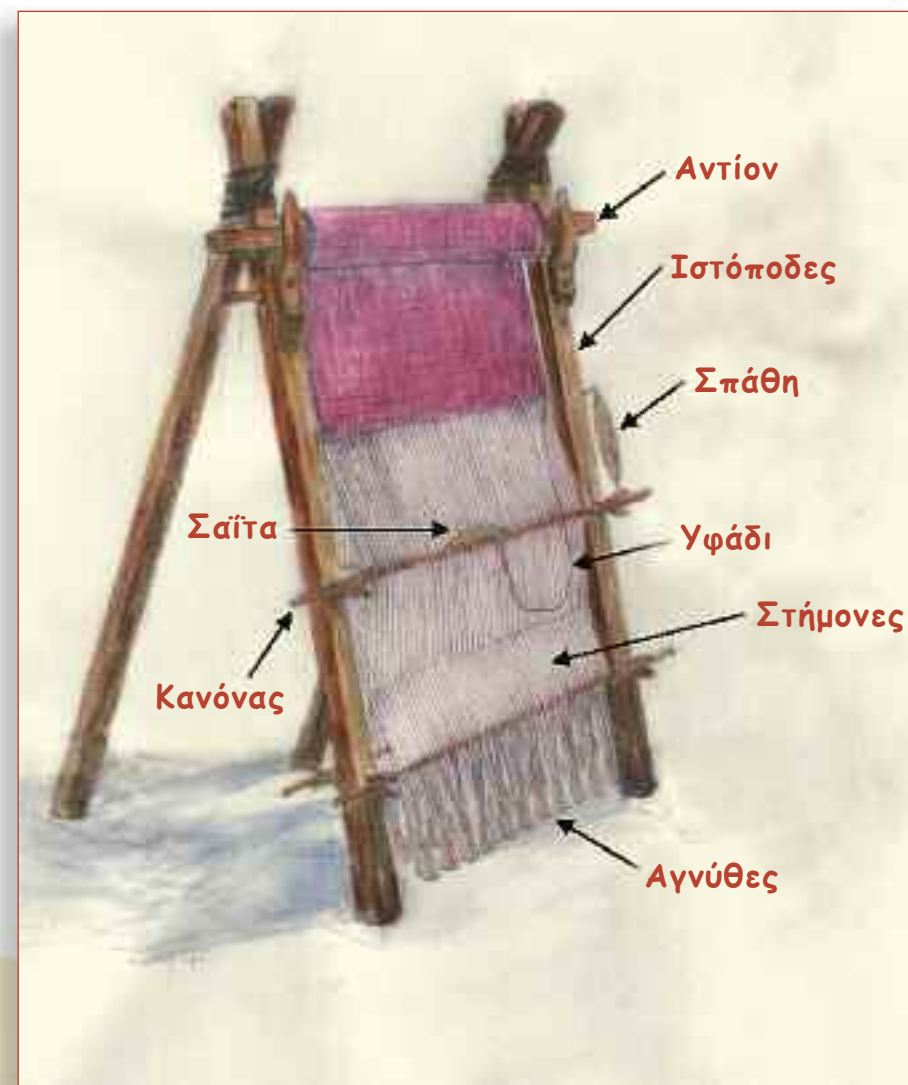
Σε μια γωνία της αίθουσας στέκεται ένα αντίγραφο αρχαίου αργαλειού. Δοκιμάστε να υφάνετε με τον τρόπο που έκαναν και οι αρχαίοι πρόγονοί μας.

Οδηγίες

- ✓ Περνάτε τη σαΐτα ανάμεσα στις δύο σειρές στημονιών έτσι ώστε από τη μια πλευρά να φτάσει στην άλλη.
- ✓ Με τη βοήθεια της σπάθης χτυπάτε το υφάδι προς τα πάνω για να σταθεροποιηθεί.

- ✓ Τραβάτε τον κανόνα προς τα εμπρός, ώστε να τοποθετηθεί στις προεξοχές που υπάρχουν. Μ' αυτό τον τρόπο, η πίσω σειρά υφαδιού έρχεται μπροστά.
- ✓ Περνάτε τη σαΐτα ανάμεσα στις δύο σειρές, αυτή τη φορά προς την αντίθετη κατεύθυνση.
- ✓ Συνεχίστε με τον ίδιο τρόπο.

Δραστηριότητα 4η

«Δημιουργώ μια αρχαία ενδυμασία»

Με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα θα μπορέσετε να εξοικειωθείτε με τα ενδύματα των αρχαίων Μακεδόνων.

- ▣ Χωριστείτε σε τέσσερις ή πέντε ομάδες.
- ▣ Η κάθε ομάδα θα πάρει ένα δέμα που περιέχει:
  - α. το ύφασμα για την κατασκευή του ενδύματος.
  - β. μια καρτέλα με οδηγίες που πρέπει να ακολουθήσετε για να το κατασκευάσετε.
  - γ. τα εξαρτήματα που θα το συνοδεύουν.
  - δ. ένα φυλλάδιο με πληροφορίες για το αντίστοιχο ένδυμα που θα δημιουργήσετε.
- ▣ Επιλέξτε το πρόσωπο που θα φορέσει το ένδυμα.
- ▣ Θα σας βοηθήσει ο πίνακας που παρουσιάζει ανθρώπους της εποχής εκείνης. Άραγε ποιο από τα ρούχα της εικόνας επέλεξε η δική σας ομάδα;
- ▣ Ξανακοιτάξτε τώρα τη ζωγραφική παράσταση του κυνηγιού. Μήπως τα ρούχα που φορούν οι κυνηγοί σας θυμίζουν κάποια από αυτά που κατασκευάσατε μόνοι σας;

Μόλις ολοκληρώσετε την προετοιμασία, παρουσιάστε το ένδυμα στις υπόλοιπες ομάδες. Μπορείτε να αναφέρετε τα χαρακτηριστικά του, αν διαβάσετε το φυλλάδιο με τις πληροφορίες.

Δραστηριότητα 5η

«Συμπληρώνω το παζλ»

- ▣ Χωριστείτε σε τέσσερις ή πέντε ομάδες. Επιλέξτε έναν από τους φακέλους που υπάρχουν στο τραπέζι.
- ▣ Ο κάθε φάκελος περιέχει κομμάτια που πρέπει να συναρμολογήσετε για να δημιουργήσετε ένα παζλ.
- ▣ Εργαστείτε ομαδικά. Η εικόνα που θα δημιουργήσετε έχει σχέση με τις δραστηριότητες των Βασιλικών Παιδών.

Μόλις ολοκληρώσετε το παζλ συζητήστε για το θέμα που απεικονίζεται και προσπαθήστε να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

1. Τι απεικονίζεται στην εικόνα που δημιουργήσατε;
2. Αν είναι άνθρωπος, είναι άνδρας, ή γυναίκα; Νέος ή γέρος; Τι φοράει;
3. Αν είναι ζώο, τι είναι;
4. Έχει σχέση το δικό σας παζλ με το αντίστοιχο των άλλων ομάδων;
5. Θα μπορούσατε να δημιουργήσετε μια ιστορία σχετική με το δικό σας παζλ;

Ακολουθείστε τις οδηγίες του φυλλαδίου και κατασκευάστε τη δική σας καυσία, το καπέλο δηλαδή που φορούσαν οι Βασιλικοί Παιδες. Οι φωτογραφίες που συνοδεύουν το κάθε βήμα θα σας βοηθήσουν.

1. Πάρτε μερικές εφημερίδες και τυλίξτε τις κάνοντας ένα ρολό.
2. Πάρτε ένα κομμάτι χαρτί γκοφρέ, κόψτε το στη μέση και χρησιμοποιήστε αρχικά το μισό.
3. Βάλτε στο εσωτερικό του το ρολό εφημερίδων και τυλίξτε το ξανά. Μόλις ολοκληρωθεί, συρράψτε το από μέσα προς τα έξω, αφού πρώτα το τυλίξετε γύρω από το κεφάλι σας και το κόψετε στο δικό σας μέγεθος. Δε μοιάζει με ένα στέμμα;

Δραστηριότητα 7η

«Φτιάχνω
το δικό μου αναμνηστικό»

Με τη βοήθεια μιας μήτρας που θα βρίσκεται σε κάθε τραπέζι, μπορείτε να δημιουργήσετε ένα αντίγραφο του **Ήλιου της Βεργίνας**, το οποίο θα πάρετε μαζί σας.

- ❑ Πάρτε το υπόλοιπο κομμάτι χαρτί γκοφρέ και κόψτε το σε σχήμα κυκλικό. Φροντίστε να αντιστοιχεί στη διάμετρο του κεφαλιού σας.
- ❑ Περάστε το μέσα από το στέμμα και ανασηκώστε το ώστε η άκρη του κυκλικού χαρτιού να μη φαίνεται έξω από το στέμμα και συρράψτε το.
- ❑ Κόψτε ένα μικρό κομμάτι χαρτονιού, και περάστε το μέσα από την καυσία που δημιουργήσατε για να διατηρείται το σχήμα της.

- ❑ Πάρτε ένα κομμάτι πηλού και πλάστε το ώστε να μαλακώσει.
- ❑ Δημιουργήστε μια λεπτή επιφάνεια, στο ίδιο μέγεθος με τη μήτρα που βρίσκεται στο τραπέζι σας.
- ❑ Πιέστε τον πηλό στη μήτρα αυτή για να αποτυπωθεί το σχέδιο.
- ❑ Με ένα ξυλάκι κάντε μια τρυπούλα στο επάνω μέρος ώστε να μπορείτε να το κρεμάσετε.
- ❑ Αφήστε το για λίγο να στεγνώσει και απλώστε χρυσό χρώμα στην επιφάνειά του με τη βοήθεια των πινέλων που σας διέγονται.

Καλή διασκέδαση!

